

گزارش

آخرین بازار بزرگ اروپایی ایران از دست می‌رود؟

ترکیه در آستانه افزایش واردات گاز از آمریکا

در حالی‌که ترکیه در حال متنوع سازی منابع گازی خود و افزایش واردات گاز طبیعی مایع (LNG) از ایالات متحده است، جایگاه ایران به عنوان یکی از تأمین‌کنندگان سنتی انرژی این کشور در معرض تهدید قرار گرفته است. بر اساس گزارشی که خبرگزاری رویترز به تازگی منتشر کرده، ترکیه قصد دارد تا پایان سال ۲۰۲۸ (۱۴۴۷) بیش از نیمی از نیاز گازی خود را از طریق تولید داخلی و واردات LNG تأمین کند؛ تغییری که ممکن است آخرین بازار عمده اروپایی برای ایران و البته روسیه را کوچک‌تر کند.

❖ قراردادهای ایران باترکیه

ترکیه که تاکنون بخش مهمی از گاز مصرفی خود را از روسیه، ایران و آذربایجان دریافت می‌کرد، اکنون در مسیر کاهش وابستگی به این سه کشور قرار دارد. قرارداد بلندمدت واردات سالانه ۱۰ میلیارد مترمکعب گاز از ایران قرار است در میانه سال آینده منقضی شود. مذاکرات برای تمدید این قرارداد در حال انجام است و ترکیه پیشنهاد داده که خرید سالانه ۱۰ میلیارد مترمکعب گاز از ایران را تنها برای پنج سال دیگر ادامه دهد. کارشناسان تأکید می‌کنند که یک قرارداد کوتاه‌مدت، منافعی راهبردی بلندمدت ایران را تأمین نخواهد کرد و به همین دلیل ضروری است که تهران برای یک توافق طولانی‌تر، دست‌کم ۲۵ ساله، بافشاری کند. بر اساس تحلیل‌ها، افزایش صادرات گاز ایران به ترکیه تا دو تا سه برابر میزان فعلی می‌تواند زمینه‌ساز یک همکاری سودمند برای هر دو طرف باشد. چراکه ترکیه نیز از سوی آمریکا برای کاهش واردات گاز از روسیه تحت فشار قرار دارد. نکته دیگر اینجاست که ترکیه نمی‌تواند به راحتی وابستگی بیش از ۵۰ درصدی خود به گاز روسیه و ایران را قطع کند و همین امر ایران را به یکی از شرکای کلیدی انرژی این کشور تبدیل کرده است. در حال حاضر، ایران سالانه بین ۹ تا ۱۰ میلیارد مترمکعب گاز به ترکیه صادر می‌کند که این کشور را پس از عراق به دومین بازار بزرگ گاز ایران تبدیل کرده است. با این حال، به روزرسانی زیرساخت‌های گازی، تحریم‌های آمریکا و افزایش قیمت گاز صادراتی ایران از چالش‌های جدی در مسیر تداوم این صادرات است.

❖ مرکز گازی منطقه

تحلیلگران می‌گویند انکار یا هدف افزایش انعطاف‌پذیری در تأمین انرژی و تبدیل شدن به مرکز گازی در منطقه، به دنبال قراردادهایی کوتاه‌تر و متنوع‌تر است. ترکیه علاوه بر توسعه میادین گازی داخلی در دریای سیاه، ظرفیت واردات LNG خود را به ۵۸ میلیارد مترمکعب در سال رسانده و مجموعه‌ای از قراردادهای بلندمدت به ارزش ۴۳ میلیارد دلار با تأمین‌کنندگان آمریکایی امضا کرده است. در صورت تحقق این برنامه، ترکیه تا سال ۲۰۲۸ می‌تواند بیش از ۲۶ میلیارد مترمکعب گاز از طریق تولید داخلی و واردات LNG تأمین کند. این حجم، بیش از نیمی از تقاضای سالانه ۵۳ میلیارد مترمکعبی گاز ترکیه را پوشش می‌دهد و نیاز به واردات از طریق خطوط لوله را به حدود ۲۶ میلیارد مترمکعب کاهش می‌دهد؛ رقمی که به‌طور مستقیم بر بازارهای صادراتی ایران و روسیه اثر خواهد گذاشت.

❖ بازنگری در سیاست صادراتی

تداوم روند کنونی بدون بازنگری در سیاست‌های صادراتی ایران می‌تواند به از دست رفتن یکی از معدود بازارهای پایدار گاز کشور منجر شود. ایران در حال حاضر به دلیل کمبود سرمایه‌گذاری، تحریم‌های خارجی و محدودیت در توسعه زیرساخت‌های گازی، قادر به افزایش ظرفیت صادرات خود نیست. همچنین مشکلات فنی در خط لوله صادراتی ایران به ترکیه بارها باعث قطع یا کاهش جریان گاز شده است. از سوی دیگر، ترکیه تلاش دارد تا تبدیل شدن به مسیر ترانزیت گاز به اروپا. از تحولات ژئوپلیتیکی منطقه به نفع خود استفاده کند. در این مسیر، واردات LNG از آمریکا و سایر کشورها به انکارا قدرت چانه‌زنی بیشتری در برابر تأمین‌کنندگان سنتی از جمله ایران خواهد داد. در این میان، تحلیلگران در ایران تأکید می‌کنند که تهران باید در کنار حفظ روابط انرژی با ترکیه، به دنبال تنوع بخشی در بازارهای صادراتی خود از طریق توسعه صادرات به کشور های همسایه، پروژه های گاز مایع (LNG) و افزایش بهره‌وری داخلی باشد.

❖ چه خواهد شد؟

در نهایت، اگرچه ایران و ترکیه روابط دیرینه‌ای در حوزه انرژی دارند، اما تغییر موازنه در بازار گاز جهانی و فشار سیاسی واشنگتن برای کاهش همکاری‌های انرژی با تهران، نشان می‌دهد که حفظ جایگاه ایران در بازار ترکیه نیازمند دیپلماسی فعال، سرمایه‌گذاری در صنایع گاز و افزایش جذابیت اقتصادی قرارداد های صادراتی است.

شنبه ۰۷ • ۱۹ • ۱۴۰۴ ۱۸ ربیع الثانی ۱۴۴۷ / ۱۱ اکتبر ۲۰۲۵

سال هشتم شماره ۲۲۲۲

غلامعلی رجایی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

جای خالی

بسته ویژه اقتصادی

برای عبور از بحران

نگاه ایران در غزه باید حمایت از آتش بس باشد

دولت برای عبور از بحران بسته ویژه اقتصادی ارائه دهد

آرمان ملی- احسان اسقایی: معاون سیاسی دفتر رئیس جمهور در گفت‌وگوی رسانه‌ای اخیرخود دو مبحث مهم را طرح کرده است. یکی مسأله‌ای که تحت عنوان طرح ترامپ در غزه در شرف اجراست و به نظر می‌رسد اگر این طرح به نتیجه برسد شاهد آثار آن بر نظم منطقه غرب آسیا خواهیم بود و مسأله دیگر که مهدی سنایی مطرح کرده است، شرایط جدیدی است که با مکانیسم ماشه توسط اروپایی‌های برای ایران ایجاد شده است. این دو مورد کنش‌های جدیدی را در منطقه و جهان ایجاد می‌کند که بعید نیست نظم آینده در پی آن به وجود آید. اینکه ایران در هر دو پرونده چه موضعی باید اتخاذ کند و چه نقشی باید در صلح در غزه بازی کند و در ارتباط با رویکرد ایالات متحده آمریکا و ترامپ در پرونده هسته‌ای، چه دیدگاهی را دنبال کند:

❖ آقای رجایی تحولات زیادی در منطقه در حال وقوع است.

حماس در حال توافق بر اساس طرح ترامپ است و ظاهراً ایران در این توافق به رغم اینکه هزینه‌های مالی و جانی داده، سهمی ندارد. اکنون باید چه موضعی اتخاذ کرد؟

به نظر می‌رسد با اجرای طرح ترامپ و صلحی که بین حماس و اسرائیل در حال انجام‌است، خاورمیانه وارد مرحله جدیدی از حیات سیاسی خود شده است و کاخ سفید و ترامپ با روحیه بالتری بعد از گذر از این مرحله به حل مسأله ایران، یمن و عراق خواهد پرداخت. البته باید در انتظار بود که نهایی که در غزه کاشته می‌شود میوه خواهد داد یا خیر و اگر میوه‌ای هم آد، آن میوه و ثمر برای ملت فلسطین تلخ است یا نه؟

❖ شما چه فکر می‌کنید؟ بالاخره طرحی ریخته شده و در حال اجراست و ظاهراً بر اساس این طرح خبری از اشغال غزه نیست. احتمال نمی‌توان اکنون به این طرح خوش بین بود، چراکه اسرائیل به احدی وفانکرده است. حاکمان تالابوایان همه جنایت کرده‌اند که از منظر انسانی قابل بخشش نیست. دولت نتانیاهو جنایتکار به افکار عمومی خود قول داده بود هم حماس را نابود کند، هم غزه را اشغال کند و هم اسرا را آزاد کند. در هر سه مورد شکست خورده است و این موارد برای حماس پیروزی است و نتانیاهو نتوانسته شعارهای خود را محقق کند. البته اگر بحث خلع سلاح حماس محقق شود اسرائیل بدون هیچ حفاظتی می‌تواند به غزه صدمه بزند. من فکر می‌کنم این طرح شکننده است و ترامپ هم برای آنچه تلاش برای جایزه صلح نوبل بود، این طرح را ارائه داد.

❖ در این شرایط موضع تهران در ارتباط با طرح غزه چه باید باشد؟
اکنون باید به نظر ملت فلسطین همانند گذشته احترام بگذارد. ایران نقش پدرخوانده برای فلسطینیان ایفا نخواهد کرد و ملت فلسطین می‌داند چه تصمیمی بگیرند. این طرح وارد فاز اجرایی شده است. البته جای گلیاه از سوی ایران وجود دارد، چراکه حماس ظاهراً هیچ تشکری از ایران در این مرحله نکرده است. ایران هم هزینه جانی هم هزینه مالی و هم هزینه حیثیتی در این وقایع داد. ایران به این طرح دعوت نشده و البته دو کشور مسلمن ترکیه و قطر نقش جدی در کنار مصر در این طرح داشته‌اند. نباید به نقش ایران در این طرح دهن‌کجی صورت گیرد. حماس می‌توانست در برابر دهن‌کجی آمریکا از ایران تشکر کند. عدم تشکر از ایران را می‌توان ناسپاسی تعبیر کرد.

❖ در ارتباط با پرونده هسته‌ای چه موضعی باید صورت بگیرد؟ پیشنهاد چیست، آیا در های دیپلماسی به معنای واقعی باز است؟
اکنون ایران در موضعی نیست که بتواند از مسیر دیپلماسی مسأله هسته‌ای خود را حل کند، چراکه پزشکیان و دیپلمات‌های ایران به سازمان ملل رفتند و عملاً اتفاق خاصی در این زمینه رخ نداد. اگر ملاقاتی بین رؤسای جمهور دو طرف صورت می‌گرفت، امید‌هایی به حل مسأله تحریم‌ها افزایش می‌یافت اما اینکه نشد. ترامپ هم البته خودمحرور است و اعلام کرده ۴ جنگ راه به اتمام رسانده کدام جنگ توسط او به اتمام رسیده است؟ در یاد داشته باشیم که او اعلام کرده بود ۲۸ ساعت مهلت می‌دهد که طرح او در ارتباط با غزه اجرایی شود و غزه را غرق راجهنگ می‌کند و نکر در دوره اول نیز اعلام کرد که ۵۲ نقطه ایران را می‌زند و نز، الان هم نتوانسته بحران اوکراین را حل کند. به نظر می‌رسد اکنون ایران باید شرایط را واقع بینانه‌تر ببیند.

armanmeli.ir

پرسش‌های مهمی است. البته دیدگاه صنعتی به عنوان معاون رئیس جمهور در این موارد ایفای نقش فعال از سوی ایران است. «آرمان ملی» به منظور بررسی و پاسخ به این دو سؤال که سنایی مطرح کرده یعنی نقش ایران در پسایر جام و پساتوافق در غزه یا غلامعلی رجایی فعال سیاسی اصلاح طلب گفت‌وگو کرده است. رجایی اعتقاد دارد که در پرونده هسته‌ای، ایران باید به منظور کاهش فشار بر مردم تصمیمات درست اقتصادی بگیرد، چراکه در آمریکا تمایلی برای حل مسأله از طریق گفت‌وگو وجود ندارد و در پرونده غزه نیز باید موضع منطقی اتخاذ کرد و از کاهش تنش و توافق استقبال نمود. هرچند نتانیاهو به هیچ وجه در غزه قابل اعتماد نیست. در ادامه این گفت‌وگو را می‌خوانید.

از دو نگاه تغییر نظام سیاسی ایران و تضعیف نظام سیاسی، آمریکایی‌ها هم اکنون در اندیشه یک حاکمیت ضعیف در ایران هستند که نتواند نقش مؤثری در مسائل منطقه ایفا کند و آنقدر با چالش‌های داخلی روبه‌رو باشد که سرگرم همین موارد شود. اینجاست که ارتباط دولت و حاکمان با مردم و طرح‌های دولت برای کاهش فشار اقتصادی بر مردم و تأمین معیشت مردم پاسخ درست است. ضمن اینکه مردم به شدت از فسادها ناراحت هستند و حاکمیت برای اینکه نشان دهد به سمت مردم گام برمی‌دارد باید بلافاصله برخورد جدی با مفسدان اقتصادی را در دستور کار قرار دهد و مجازات‌های سنگین در نظر گرفته شود. صداسیمینیز باید جلسات محاکه را منعکس کنند. در این صورت مردم احساس می‌کنند نظام در جهت بهبود شرایط در حال پیش روی است.

❖ پس ریشه حل بحران‌های آینده در دیپلماسی نیست و فکر می‌کنید باید در سه سال آینده صبر را پیش گرفت تا عمر دولت کنونی آمریکا تمام شود؟

بله همین طور است به نظر نمی‌رسد از مسیر دیپلماسی بتوان مسائل را حل کرد و باید به حل مسائل اقتصادی همت گماشت. خبری که بنده شنیدم این است که آقای پزشکیان تمامی وزرای اقتصاد را قبلی را به همراه کاشناسان صاحب نظر اقتصادی جمع کرده و با آنها مشورت کرده است. شنیده شده است که سیاست‌هایی در حال تنظیم است که تولید و صادرات تقویت شود و موانع تولید برداشته شود. اکنون بخش خصوصی می‌تواند به خوبی در کم اثر کردن تحریم‌ها نقش بازی کند و فشار را از روی دوش دولت بردارد. در این مورد سیاست‌دولت روحانی باید توسط دولت پزشکیان دنبال شود و اقدام اساسی که ۴ قلم است را به ۸ تا ۱۰ قلم برساند. اکنون زمینه‌ای برای توسعه نیست و باید به فکر معیشت مردم بود. میزان یارانه‌ها باید افزایش یابد. یارانه هر نفر یک وعده غذای رستوران نمی‌شود. سطح یارانه باید افزایش یابد. اکنون در شرایط شبهه جنگی نیستیم در شرایط جنگی هستیم مردم نمی‌گویند که آیا جنگ می‌شود یا نه بلکه می‌گویند کجا سب می‌بیند. اکنون شرایط از زمان جنگ هم بدتر است. لذا دولت باید از منظر اقتصادی کارت‌هایی را رو کند حتی اگر توسعه بخش‌هایی را متوقف کند. سبد معیشتی را جدی بگیریم، کشور ضرر نمی‌کند اگر طرح‌های عمرانی خرج سفره مردم شود.

❖ تعدادی زندانی سیاسی در هفته‌های گذشته آزاد شدند، ادامه این مسیر تا چه اندازه می‌تواند امید را به طبقه سیاسی جامعه و آت‌هایی به به تغییرات امیدوارند، بازگرداند؟

به رغم اینکه برخی از زندان آزاد شده‌اند اما بلافاصله مشاهده می‌کنیم که برخی چهره‌های سیاسی مانند خانم منصوری و جواد امام خواسته شده‌اند. این رفتارها با مواضع ابتدایی ریاست قوه قضائیه

که تمامی فعالان سیاسی را رنذ خود دعوت کردند و حرف‌های آنها را شنیدند مغایرت است. اکنون نیازمند وقای در شرایط کنونی بین سلایق مختلف هستیم. این احضارها باید متوقف شود. بخشی از رویکرد به مردم می‌تواند همین تسامح قضایی باشد. احضارها مناسب شرایط کنونی نیست. آقای اژه‌ای باید شخصاً قوه تحت امر خود را با تغییر مل مواجه کند. برخی از منتقدین مانند آقای اکبرنژاد نباید زندان می‌رفتند همان طور که لایحه حجاب توسط پزشکیان اجرا نشد و اتفاقی هم نیفتاد، چه بهتر که اجرای احکام نیز متوقف شود. چنانکه برخی احکام در گذشته صادر و متوقف شد. لذا قوه قضائیه باید مثلاً به برخی مرخصی بدهد چون برخی از این محکومان از سر دلسوزی حرف‌هایی زده‌اند.

محمد علی وکیلی:

استیضاح همزمان ۴ وزیر شائبه باج‌خواهی از دولت رایج‌باد می‌کند

از جمله استیضاح، به‌صورت مسئولانه و مؤثر استفاده نشده است؛ به همین دلیل، همواره درباره نیت واقعی نمایندگان در طرح استیضاح، گمانه‌زنی‌هایی مطرح می‌شود. «نامه‌نیوز» نوشت: وی ادامه داد: یکی از ایرادهای طرح استیضاح‌های اخیر این است که وقتی استیضاح چهار وزیر به‌صورت هم‌زمان مطرح می‌شود، هم در نیت و انگیزه نمایندگان تردید ایجاد می‌کند و هم در کارایی و اثرگذاری استیضاح. چنین اقدامی ممکن است شائبه باج‌خواهی از دولت را نیز به وجود آورد. استیضاح باید درباره یک وزیر و با ارائه مستندات دقیق صورت گیرد. وقتی استیضاح چهار وزیر هم‌زمان مطرح می‌شود، جای تردید و شبهه ایجاد می‌شود. با این حال، اگر من امروز در مجلس حضور داشتم و با اطلاعاتی که اکنون دارم تصمیم می‌گرفتم، برای استیضاح حداقل یکی از وزرا پیش قدم می‌شدم، اما نه به این شکل که چهار وزیر

سیاست

ذره بین

آتش بس حماس و اسرائیل پس از دو سال جنگ

آغاز فصلی تازه یا وقفه‌ای موقت؟

در نخستین ساعات ۱۷ مهر، دو روز پس از دومین سالگرد عملیات ۱۷ اکتبر، حماس و اسرائیل پس از مذاکرات غیرمستقیم در شرم‌الشیخ مصر، بر سر آتش بس موقت به توافق رسیدند. اقتصاد آنالین نوشت: توافقی در چارچوب طرح ۲۰ ماده‌ای رئیس جمهور آمریکا که حلاً فقط مرحله اول آن، یعنی آتش بس و تبادل اسرا انجام خواهد شد. البته توافق آتش بس قرار است زمینه‌ساز آغاز ارسال گسترده کمک‌های انسانی به نوار غزه نیز باشد. اعلام خبر توافق، موجی از شادی را در غزه برانگیخت که تصاویر آن به سرعت در فضای مجازی دست به دست شد. رئیس جمهور آمریکا ضمن تأیید خبر آتش اعلام کرد که ممکن است یک شنبه به خاورمیانه سفر کند.

❖ از ۱۷ اکتبر تا آتش بس

با توافق حماس و اسرائیل، گام نخست برای پایان دو سال جنگ ویرانگر آغاز می‌شود. با وجود آنکه حتی پس از توافق و بیانیه‌های حماس و اسرائیل، گزارش‌ها حاکی از آن است که همچنان حملات ارتش اسرائیل در نوار غزه ادامه دارد. در دو سال گذشته، بنابه آمارهای سازمان‌های بین‌المللی، بیش از ۷۰ هزار فلسطینی که بیشتر آنها زن و کودک بوده‌اند کشته شده‌اند. بیش از ۸۰۰ درصد ساختمان‌ها و زیرساخت‌های نوار غزه نیز تخریب شده است. در این مدت، اسرائیل نیز به دلیل هجوم همه‌جانبه به غزه و محاصره این شهر تحت فشار بی‌سابقه بین‌المللی قرار گرفت. به طوری که کشورهای متحد اسرائیل همچون فرانسه، آلمان و بریتانیا، از راه حل دو‌کشوری برای پایان درگیری‌ها و به رسمیت شناختن دولت فلسطین خبر دادند. همزمان در اسرائیل، فشار خانواده‌های اسرا و انتقاد از تلفات و بحران اقتصادی و سیاسی، دولت نتانیاهو را در موقعیت سختی قرار داده بود.

گفته می‌شود اکنون حداقل ۲۰ اسیر اسرائیلی در نوار غزه هستند. با این همه، نتانیاهو و احزاب افراطی عضو کابینه او، از توافق آتش بس نیز چندان راضی به نظر نمی‌رسند. جریان‌های افراطی در اسرائیل خواستار اشغال کامل نوار غزه و حتی الحاق کرانه باختری به رژیم اسرائیل هستند. به همین دلیل، پیش از طرح رئیس‌جمهور آمریکا و فشار او به نتانیاهو برای پذیرش آن، تلاش‌های دیپلماتیک برای پایان دادن به جنگ بارها شکست خورده بود.

❖ محورهای توافق آتش بس

در مرحله نخست این توافق، دو طرف بر توقف کامل درگیری‌ها در محدوده زمانی و مکانی مشخص توافق کرده‌اند. ارتش اسرائیل بخشی از نیروهای خود را از نوار غزه تا جایی که توافق شده عقب می‌کشد و در مقابل، حماس همه اسرای زنده اسرائیلی را آزاد می‌کند. در طرف مقابل اسرائیل نیز با آزادی صدها زندانی فلسطینی از زندان‌های اسرائیل همراه خواهد بود. مشخص نیست که در میان زندانی‌های آزاد شده چه نام‌هایی خواهد بود. هرچند که منابع آگاه خبر دادند که حماس خواستار آزادی مروان برغوثی، رهبر جنبش فتح که بیش از ۲۲ سال در زندان‌های اسرائیل اسیر است شده، و نتانیاهو، اما به جریان افراطی در اسرائیل گفته که چهره‌های اثرگذار از جمله برغوثی آزاد نخواهند شد.

❖ کمک‌های بشردوستانه

در توافق آتش بس، ورود گسترده کمک‌های بشردوستانه از گذرگاه‌های جنوبی غزه پیش‌بینی شده است. قرار است نیروهای بین‌المللی با منطقه‌ای بر آبراهه مسافت آتش بس نظارت کنند. در دو سال گذشته، اسرائیل با محاصره غزه باعث قطعی و گرسنگی و تشنگی گسترده فلسطینی‌ها شد. هرچند جزئیات دقیق از جمله ترکیب این نیروها و محدوده اختیار ائتشان هنوز منتشر نشده است. اما منابع آگاه می‌گویند نقش مصر و قطر در این مرحله حیاتی خواهد بود.

❖ افراطی‌های اسرائیل

برای اسرائیل، مهم‌ترین دستاورد فوری توافق، بازگرداندن گروگان‌ها و کاستن از فشار داخلی است. دولت نتانیاهو در ماه‌های اخیر ریز فشار عمومی و اعتراض خانواده‌های گروگان‌ها قرار داشت و اکنون آتش بس فرصتی برای ترمیم مشروعیت سیاسی او فراهم می‌آورد.

خانواده‌های اسرا و مخالفان جنگ در اسرائیل از توافق خشنود خواهند بود. اما از نگاه جریان‌های افراطی و مذهبی در اسرائیل، این توافق ممکن است به حماس امکان بازسازی بدهد و تهدیدی بلندمدت برای امنیت اسرائیل باقی بگذارد. هرچند که خلع سلاح حماس و پایان کار نظامی و سیاسی این گروه در غزه یکی از ماده‌های طرح ترامپ است.

❖ حماس و آینده غزه

در سوی دیگر، حماس نیز این توافق را نوعی پیروزی نمادین تلقی می‌کند. متوقف شدن بمباران‌ها، ورود کمک‌های انسانی و آزادی صدها زندانی، ممکن است به معنای تثبیت جایگاه حماس به عنوان بازیگر سیاسی در معادلات آینده غزه باشد. حماس نیز در بیانیه قبلی خود، هرچند کلیت طرح ترامپ را پذیرفته بود، اما درباره خلع سلاح خود سخنی به میان نیاورده بود. این گروه در بیانیه خود ضمن اعلام آتش بس بر شرایط پرداخت‌های ملت فلسطین در غزه، قدس و کرانه باختری تأکید و اعلام کرد که «این فداکاری‌های نیتیه نخواهد ماند و این جنبش به پیمان خود برای آزادی و استقلال ملت فلسطین ادامه خواهد داد».

❖ چه خواهد شد؟

پرسش اصلی اکنون این است که آیا این آتش بس سرآغاز فرآیندی برای پایان دائمی جنگ خواهد بود یا صرفاً وقفه‌ای تاکتیکی در میانه نبرد؟ تحلیلگران سه چشم‌انداز را ترسیم می‌کنند. نخست، اجرای کامل و موفق توافق که می‌تواند راه را برای بازسازی و بازگشت دیپلماسی باز کند. دوم، اجرای ناقص که با آتش بسی شکنده و موقت بینجامد و سناریوی سوم، شکست سریع توافق آتش بس در نتیجه اختلاف‌های داخلی یا حملات متقابل است. در هر سه سناریو، نقش کشورهای میانی و ضامن توافق، به ویژه آمریکاتعیین‌کننده خواهد بود.

تجربه شکست‌های پیشین نشان داده است که بدون حضور ناظران بین‌المللی و سازوکارهای تضمین‌کننده نظارتی، هیچ آتش بسی در غزه پایدار نمی‌ماند. از همین رو، انتظار می‌رود نشست‌های آینده در قاهره و دو حه بر محور تعیین چارچوب‌های اجرایی و ضمانت‌های حقوقی متمرکز شود. موضوعی که حماس نیز خواستار آن شده بود.